

ZŠ a MŠ Prostějov, Palackého tř. 14

Preventivní program školy

školní rok 2021/2022

**Školní metodička prevence
Mgr. Eva Najbrová**

www.palacka.com
skola@palacka.com
metodikprevence@palacka.com

1. Úvod

Problematika sociálně patologických jevů a rizikového chování mládeže je stále celospolečenským problémem. Děti, které navštěvují ZŠ, patří k nejohroženějším skupinám. Proto je důležité zahájit primární prevenci právě v době školní docházky, poskytnout žákům co nejvíce informací nejen o drogové problematice (přiměřeně věku), ale naslouchat jejich problémům, otevřeně s nimi hovořit i na neformální úrovni, posilovat jejich sebevědomí, rozvíjet sociální komunikaci a spolupráci.

Kromě nebezpečí drog a ostatních návykových látek dochází s rychlým životním tempem také k absenci kvalitních mezilidských vztahů a ze společnosti se vytrácejí určité hodnoty nutné pro zdravý vývoj jedince. Proto je potřebné, aby žáci byli do života připraveni na situace, kdy musí zvládat své chování, umět se k mnoha situacím správně postavit, umět prosadit svůj názor.

Musíme si zároveň uvědomit, že snaha o eliminaci či zbrzdění nárůstu sociálně patologických jevů formou preventivních aktivit naráží na každodenní realitu, se kterou jsou děti konfrontovány prostřednictvím televize, filmů, internetu, počítačových her, které do značné míry ovlivňují chování dětí.

„Základním principem primární prevence rizikového chování u žáků je výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a zvládnání zátěžových situací osobnosti“.

(Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21291/2010-2028)

2. Charakteristika školy

Základní škola a mateřská škola Prostějov, Palackého tř. 14, je městskou školou nacházející se v samotném centru města. Celá základní škola je rozmístěna do tří budov, 2. stupeň se nachází v budově na Palackého ulici, 1. stupeň v budově na Skálově náměstí a v budově v Čechovicích. Od školního roku 2012/2013 došlo ke změně - pátý ročník je trvale umístěn na hlavní budově Palackého. Vzájemná odloučenost pracovišť je jednou z obtížnějších situací, a to zejména v bezprostřední komunikaci a spolupráci mezi vyučujícími.

Celkový počet žáků je 634. Z celkového počtu navštěvuje na budově Palackého tř. 304 žáků na 2. stupni a 73 žáků v 5. ročníku, na budově Skálovo nám. 160 žáků (1.-4.roč.) a na budově v Čechovicích 97 žáků (1.-4.roč.). Celkem je na škole 28 tříd, na 2. stupni na Palackého 13 tříd a 3 třídy 5. ročníku, na 1. stupni na Skálově náměstí 7 tříd a v Čechovicích 5 tříd.

Družina je rozdělena do sedmi oddělení – 4 na odloučeném pracovišti Skálovo a 3 na odloučeném pracovišti Čechovice. Činnost ŠD vychází z ŠVP Cestička za poznáním.

K základní škole patří i 2 mateřské školky. Od 1.1.2004 je součástí MŠ v Čechovicích (4 oddělení – po 25 dětech) a od 1.9.2005 MŠ v Mánesově ulici 15 (2 oddělení – po 25 dětech). Výuka v mateřských školách se řídí příslušnou částí ŠVP.

Dne 4.11.2010 byl pan ředitel Mgr. Jiří Pospíšil Zastupitelstvem města Prostějova zvolen do uvolněné funkce místostarosty města Prostějova. Po dobu výkonu uvolněné funkce jej zastupovala statutární zástupkyně ředitele školy Mgr. Dagmar Přikrylová až do 31.7.2015. Od 1.8.2015 ředitelkou školy byla jmenována Mgr. Jana Prokopová.

Výchovně vzdělávací činnost naší školy se bude řídit vzdělávacím programem s názvem Brána jazyků vypracovaným v souladu s RVP ZV platným od 1.9.2016.

K prioritám školy patří:

1. Výuka jazyků.
2. Podporovat rozvoj pohybových dovedností, sportovní výchovu a vést žáky ke zdravému životnímu stylu (Ovoce do škol, Školní mléko).
3. Podporovat zavádění a využívání výpočetní techniky do výuky všech předmětů.
4. Rozvíjet schopnosti mimořádně nadaných žáků.
5. Rozvíjet komunikační dovednosti obecně, ale i komunikační dovednosti v cizích jazycích.
6. Rozvíjet estetické cítění žáků.
7. Klást důraz na prevenci patologických jevů (Motýlí výlety, projektové dny, besedy, workshopy).

8. Nabízet rozmanitou škálu školních i mimoškolních činností.
9. Udržovat vysoký standard školního poradenského pracoviště.
10. Zapojit se do nových projektů (Šablony II., projekty na podporu cizojazyčného vzdělávání).

Na škole pracuje Klub přátel školy, který má právní subjektivitu.

3. Vymezení rizikového chování

Primární prevence rizikového chování u žáků se zaměřuje dle metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních prioritně na předcházení rozvoje rizik, která směřují zejména k následujícím rizikovým projevům v chování žáků:

- a) agrese, šikana, kyberšikana, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofonie
- b) záškoláctví, vysoká omluvená absence
- c) závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling
- d) spektrum poruch příjmu potravy
- e) rizikové sporty a rizikové chování v dopravě
- f) negativní působení sekt
- g) sexuálně rizikové chování, výchova ke zdravému životnímu stylu

4. Legislativa.

Při řešení výchovných problémů žáků řídí těmito právními předpisy:

Zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů;

Zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnicích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů;

Zákonem č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů;

Zákonem č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;

Zákonem č. 89/2012 Sb., občanským zákoníkem;

Zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů;

Zákonem č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi;

Zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů;

Zákonem č. 40/2009 Sb., trestním zákoníkem, ve znění pozdějších předpisů.;

Zákonem č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů;

Zákonem č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů;

Zákonem č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů;

Vyhláškou č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění vyhlášky č. 116/2011 Sb.;

Vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů;

Metodickým pokynem MŠMT k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 20 006/2007-51;

Metodickým pokynem MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, čj. 14 423/99-22;

Metodickým pokynem MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, č. j. 24 246/2008-6

Metodickým pokynem MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, čj. 37 014/2005-25;

Metodickým pokynem MŠMT k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví; č. j. 10 194/2002-14;

Metodickým doporučením MŠMT pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků, č. j. MSMT- 43301/2013;

Národní strategií primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013-2018, MŠMT;

Zákonem č. 284/2020 Sb., s účinností ke dni 1. 10. 2020 (některá ustanovení k 11.7.2020, u těch je tento termín uveden);

Zákonem č. 562/2004 Sb.;

Spoluprací předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané – MŠMT ČR – č.j. 25 884/2003-24

Metodickým doporučením k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních, č.j. 21 291/2010-28

Pravidlem pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu č. j. 11 691-24

Metodickým pokynem MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních, č.j. 22 294/2013-1

Metodickými pokyny k primární prevenci – Přílohy 1-20 (<http://www.msmt.cz/socialni-programy/metodicke-pokyny>)

Metodickým pokynem ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j. MŠMT- 21149/2016

5. Analýza současného stavu

Primární prevencí se snažíme již několik let zaměřovat zejména do dvou oblastí – prevence zneužívání drog, kouření, alkoholu, virtuálních drog, internetu, gamblingu a prevence agresivního chování, vulgarity, šikany, rasismu, xenofobie atd.

Co se týká alkoholu, kouření a jiných psychotropních látek, jsou žáci informováni v hodinách i mimo ně o zdravotních a společenských rizicích takového počínání. Jsou také informováni o tom, že závažně porušují školní řád a vystavují se v souladu s tímto školním řádem možnosti kázeňského opatření.

Při stanovení cílů, preventivních aktivit a akcí vycházíme z hodnocení MPP za loňský rok a rovněž ze zkušeností z distanční výuky.

Ve školním roce 2021/2022 se zaměříme hlavně na:

- **prevenci agresivního chování, násilí, vulgarity,**
- **prevenci šikany, kyberšikany,**
- **prevenci nebezpečí na sociálních sítích,**
- **prevenci vysoké absence a neomluvené absence,**
- **prevenci závažného porušování školního řádu,**
- **prevenci kouření,**
- **prevenci sexuálního chování.**

6. Garant programu a koordinace preventivních aktivit ve škole

Garantem programu je Mgr. Jana Prokopová, ředitelka školy. Za koordinaci preventivních aktivit ve škole odpovídá školní metodička prevence Mgr. Eva Najbrová. Za realizaci jsou odpovědni všichni členové pedagogického sboru, ve třídních kolektivech pak hlavní zodpovědnost nese třídní učitel.

Koordinátor v rámci své činnosti připravuje minimální preventivní program a jeho realizaci ve škole konzultuje s ostatními pedagogickými pracovníky. O programu jsou informováni všichni učitelé na pedagogické radě, rodiče na třídních schůzkách a na webu školy, žáci v třídnických hodinách i ve vyučovacích předmětech. Program je veřejně přístupným dokumentem.

Školní metodik prevence pracuje v rámci ŠPP, spolupracuje s výchovným poradcem, vedením školy, třídními učiteli, ostatními pedagogy, dále s pracovníky PPP, OSPOD, s policií, s pediatry a dalšími odborníky z organizací řešících problémy dětí a rodiny.

ŠPP

Členové: Mgr. Kateřina Hofmanová – výchovná poradkyně, Mgr. Eva Najbrová – školní metodička prevence, Mgr. Kateřina Albrechtová – školní speciální pedagog, Mgr. Renata Laurenčíková – speciální pedagog, PhDr. Lucie Rozsypálková – školní psycholožka.

Kontakty a konzultační hodiny: na webových stránkách školy (ŠPP), v žákovských knížkách, na nástěnce ve sborovně, na školním serveru, na dveřích kabinetů.

Školní metodik prevence

- koordinuje a dohlíží na plnění školní preventivní strategie pro daný školní rok
- vypracovává preventivní program školy pro daný školní rok, který vychází z dlouhodobé strategie
- vypracovává bezpečnostní a krizový plán
- spolupracuje s výchovným poradcem při řešení aktuálních problémů a společně vedou agendu s tím související
- vede kartotéku žáků s problémovým (rizikovým) chováním
- seznamuje pedagogy s PPŠ, s preventivními aktivitami
- společně s TU řeší problémy v jednotlivých třídách
- provádí diagnostiky tříd, dotazníkové šetření
- svolává výchovné komise i konzultace s rodiči a žáky ohledně rizikového chování
- organizuje školení, semináře pro pedagogy
- organizuje projektové dny, besedy, bezpečnostní den
- organizuje Motýlí výlety
- vede odbornou literaturu a dle možností obnovuje
- spolupracuje s PPP a SPC, OSPOD, psychology, policií aj.
- má oznamovací povinnost k OSPOD, policii apod.
- **MP se zabývá sociálně patologickými jevy (záškoláctví – neomluvené hodiny, šikana, kyberšikana, kouření, alkohol, OPL, agrese, vandalismus, sebepoškozování, rasismus, krádeže, kriminalita, bulimie,...)**

Výchovný poradce

- spolupracuje s metodičkou prevence a vedením školy
- zabývá se prevencí školní neúspěšnosti
- zabývá se prevencí a řešením výukových a výchovných obtíží a dalších problémů souvisejících se vzděláváním
- zabývá se prevencí vysoké omluvené absence
- poskytuje odbornou podporu při integraci a vzdělávání žáků se SVP, včetně cizinců, žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí, žáků s kombinovaným postižením
- poskytuje kariérové poradenství při volbě povolání
- IVP
- svolává výchovné komise i konzultace s rodiči a žáky ohledně výukových a výchovných obtíží

Třídní učitel

- **snází se získat důvěru své třídy (žáci s ním mohou řešit své problémy)**
- **organizuje třídnické hodiny, na kterých řeší aktuální otázky, rozvíjí pozitivní interakci mezi žáky a sleduje vztahy ve třídě (viz navrhovaná témata pro TH)**
- **motivuje a vytváří vnitřní pravidla třídy, která jsou v souladu se školním řádem**
- **důsledně dohlíží na dodržování pravidel školního řádu**

- sleduje absenci, chování a projevy žáků (důraz na prevenci záškoláctví a šikany)
- spolupracuje s rodinou (zjišťuje specifika rodiny a z toho vyplývající možná rizika)
- spolupracuje s dalšími vyučujícími, školním metodikem prevence a výchovným poradcem
- podílí se na realizaci preventivních programů, diagnostice třídy
- vede žáky k postupům oznamování podezření na rizikovou situaci, sociálně patologické jevy ve třídě nebo ve škole → ŠMP, schránka důvěry, e-schránka
- propagovat schránku důvěry a motivovat k jejímu využití především na třídnických hodinách
- hlásí metodičce prevence jakýkoli příznak problémového chování, násilného chování apod. a postupuje podle „krokového scénáře“

Pedagogičtí pracovníci

- při svém působení na žáky zohledňují školní preventivní strategii
- spolupracují se školním metodikem prevence a výchovným poradcem
- začleňují primární prevenci do svých hodin
- hlásí metodičce prevence jakýkoli příznak problémového chování, násilného chování apod. a postupují podle „krokového scénáře“

IT školy

- ošetřit stahování z internetu
- jakým způsobem zabezpečit facebook
- zabezpečit hesla, aby se nedala prolomit
- kontrolovat, kdo co kdy stahoval
- poučit žáky - „bezpečně na internetu“
- vyložení pravidel práce v počítačové učebně a na síti

7. Vzdělávání pracovníků

Pedagogové se v rámci svých možností účastní aktivit zaměřených na protidrogovou prevenci a prevenci sociálně patologických jevů. Škola získává nabídky od různých vzdělávacích institucí, které připravují odborné semináře a školení zabývající se touto tematikou, a podle finančních a časových možností na ně pedagogy pravidelně vysílá.

8. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi

- krajský školský koordinátor primární prevence PhDr. Ladislav Spurný (l.spurny@kr-olomoucky.cz)
 - okresní metodik prevence Mgr. Vlasta Recová (PPP), Mgr. Kristina Kalabisová ppp-kalabisova@volny.cz
 - Pedagogicko-psychologická poradna a Speciální pedagogické centrum Prostějov (Vrchlického 5, 796 01 Prostějov, telefon: 582 345 139, e-mail: ppp-prostejov@volny.cz)
 - Speciálně pedagogické centrum
 - OSPOD (orgán sociálně právní ochrany dětí MěÚ Prostějov)
 - kurátoři pro děti a mládež
 - městská policie
 - Policie ČR
 - protidrogový koordinátor, prevence kriminality
 - pediatři
 - praktičtí lékaři
 - klinický psycholog a psychiatr
 - linky důvěry
 - Člověk v tísni, ACET, KAM
- Kontaktní centrum Prostějov (K-centrum): Posláním kontaktního centra je poskytovat v prostějovském regionu ambulantní a terénní služby pro nealkoholové uživatele drog a jejich blízké (rodiče, partneři, přátelé, aj.) Osobám blízkým uživatelům i široké veřejnosti poskytují odborné poradenství.
adresa: Vrahovická 83, 798 11 Prostějov

telefon: 777 916 268
e-mail: kcentrum.pv@podaneruce.cz
web: www.podaneruce.cz

- Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Prostějov: Kontaktní osoba: PhDr. Iva Součková
Nízkoprahové zařízení pro děti je volně přístupný denní klub zaměřující se na poradenství a volný čas dětí a mládeže, nabízí program specifické primární prevence. Služby poskytuje **bezplatně a anonymně, bez nutnosti registrace se a pravidelných návštěv**.
adresa: Západní 27, 796 04 Prostějov
telefon: 778 406 919
email: nzdm.pv@podaneruce.cz
web: www.podaneruce.cz
- www.poradenskecentrum.cz
- **Šikana:** Co je šikana a jak ji poznáte? Jak se zachovat a na koho se obrátit? Kdy škádlení přerůstá v šikanu?
Odpovědi můžete nalézt také na těchto webových stránkách:
www.minimalizacesikany.cz
www.msmt.cz
- www.odrogach.cz
- www.drogy-info.cz
- www.sananim.cz (primární prevence, drogová poradna, tel. 283 872 186)
- www.e-bezpeci.cz
tel. 286 881 059
mobil: 774 089 181
- www.kybersikana.eu
- Telefonní a internetové linky
zejm. **Linka bezpečí** – bezplatná, lze volat z pevné linky i mobilních telefonů, tel.: **800 155 555**
- Nenech to být. <https://nntb.cz/>, <http://www.rodicovskalinka.cz/>

Metodička prevence má (dle situace využívá) přehled o síti všech pracovišť poskytujících preventivní, poradenské a léčebné služby orientované na rizikové chování v Olomouckém kraji.

9. Cíle minimálního preventivního programu

- Hlavním cílem programu je výchova ke zdravému životnímu stylu, jehož součástí je prevence rizikového chování.
- V programu je kladen velký důraz na prevenci a vyvíjení aktivit ve všech oblastech. Cílem programu je tedy zajistit dětem takové podmínky, aby byly chráněny před tímto hrozícím nebezpečím.
- Na začátku školního roku podrobně seznámit žáky se Školním řádem, poučit je o jejich právech dle Úmluvy o právech dítěte (přijaté OSN a ratifikované ČR) a průběžně se k němu vracet během roku.
- Pěstovat pozitivní školní klima, vytvořit a udržovat školní klima založené na respektu a integritě. Budování pozitivních vztahů mezi žáky a učiteli a stejně tak mezi rodinou a školou.
- Vytvořit prostředí, ve kterém se žák nebude bát si říct o pomoc (bude-li chtít). Vytvořit prostředí, ve kterém bude žák vědět, kde a jak o pomoc žádat.
- **Důležitá je role třídního učitele**, který spolupracuje s ostatními učiteli, vedením školy, výchovným poradcem, metodikem prevence, podílí se na řešení nejrůznějších dětských problémů a spolupracuje s rodiči.
- Soustavná pedagogická diagnostika – sledování individuálních potřeb žáků, popř. chování soc. patologického typu. Všimnout si - dětí neúspěšných, s nízkým sebevědomím, bez kamarádů, dětí se špatným rodinným a sociálním zázemím. Monitoring: pozorování, rozhovory, diskuze, ankety, schránka důvěry atd.

- Důraz se klade na prožitkovou výuku, na nácvik různých sociálních a komunikačních dovedností, zvyšování sebevědomí, dovednost rozhodování, vytváření přátelských vztahů, zlepšování sebeovládání, dovednost odmítnutí, umění spolupracovat, naslouchat druhým, umět říct svůj názor...
- Vést žáky k uvědomování si jejich potřeb – potřeby bezpečí, svobody, sounáležitosti, uznání, seberealizace....
- Účast pedagogů na vzdělávacích akcích s následnou implementací poznatků do výuky. (Vzdělávací kurzy musí mít akreditaci MŠMT.)
- Vytváření podmínek pro smysluplné využití volného času dětí a mládeže, nabídka volnočasových aktivit.
- Účast na soutěžích zaměřených na prevenci sociálně patologických jevů, využití přednášek, besed (dle nabídky a finanční dostupnosti). Cílem je poskytnout žákům potřebné informace z oblasti negativních jevů a připravit je tak na složité situace, s kterými se mohou setkat
- Pořádání pobytových akcí (školy v přírodě, LVVZ, výlety). Při netradičních aktivitách se děti baví a přitom důrazně pracují na rozvoji své osobnosti, podporována je týmová spolupráce.
- Pořádání jednorázových akcí (sportovní soutěže, kulturní představení, besídky apod.).
- Dotazníkové hodnocení proběhlých akcí.
- Doplnění knihovny a videotéky odbornými publikacemi (kazetami) z oblasti prevence sociálně patologických jevů (dle nabídek a finanční dostupnosti).
- Spolupráce s rodiči prostřednictvím třídních schůzek, konzultací, KPŠ, dopisů, pohovorů. Zlepšení informovanosti rodičů prostřednictvím webových stránek školy.
- Zapojit rodiče do aktivit školy. Zařadit akce, aby došlo k většímu propojení mezi školou a rodiči.
- Za užitečnou považujeme schránku důvěry – umožní žákům napsat a svěřit se s tím, co je trápí, nebo naopak těší.
- Fungování žákovské rady – minimálně jednou za dva měsíce se žáci scházejí s vedením školy a prezentují své názory, podávají návrhy aktivit, ale i připomínky.
- Spoluúčast žáků na vytváření pravidel v třídním kolektivu, zejm. nové kolektivy.
- Podnítit zájem žáků o práci školy.
- Pravidelná spolupráce metodika prevence s výchovným poradcem a vedením školy.
- Spolupráce s dalšími institucemi.
- Zajišťování poradenských služeb – ŠPP.
- Škola má vypracovaný Program proti šikanování, který slouží pedagogickým pracovníkům, rovněž rodičům i žákům školy.
- Vytvoření e-schránky důvěry, která je umístěna na webových stránkách školy. Informace od rodičů budeme odborně a bezpečně řešit.
- Snížit absenci žáků na co nejmenší nezbytně nutnou míru. V případě výskytu neomluvené absence důsledně postupovat dle ŠŘ a krizového plánu, ve kterém jsou popsány další kroky, a o neomluvené absenci informovat MP.
- Evaluace: zpětné vazby od žáků, pedagogů.

10. Prevence sociálně patologických jevů

a) školní vyučování

Primární prevenci na I. stupni má na starosti třídní učitel. Žáci se s těmito tématy setkávají v prvouce, přírodovědě, vlastivědě, popř. ve výtvarné výchově, tělesné výchově, čtení, slohu:

- zvyšování sebevědomí žáků, pravidla soužití mezi žáky a učiteli, rozvoj osobnosti, vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou, úcta, sebeúcta, důvěra, komunikativní dovednosti, řešení konfliktů, agresivita, schopnost klást otázky, vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“, práce v kolektivu, vzájemná pomoc, pozitivní citové naladění, řešení stresu, životospráva, prevence kouření, virtuální závislosti na počítačových hrách, televizi a automatech, **prevence youtuberingu**, zdravý životní styl, alkoholismus, problematika drog, schopnost vyhledat pomoc,
- snižování rizik a zvyšující se ochrana a podpora zdraví: cesta do školy a zpět – zlepšit povědomí žáků o pravidlech dopravního chování, napomáhat tomu, aby děti mohly bezpečně a pokud možno co nejdříve samostatně cestovat do školy i ze školy (pěšky, na kole, MHD) a získaly tak dopravní návyky prospěšné jejich zdraví i životnímu prostředí.

Primární prevence na II. stupni vyžaduje dobrou koordinaci, témata můžeme najít v hodinách výchovy k občanství, výchovy ke zdraví, chemie, přírodopisu, výtvarné výchovy, hudební výchovy, tělesné výchovy i v hodinách českého jazyka, dějepisu, zeměpisu. Všechny informace předáváme s ohledem na věkovou

přiměřenost žáků. Žáci mají v hodinách IVT přístup na internet, seznamujeme je s pravidly pro správné užívání internetu. Prevence ve výuce:

- pravidla soužití ve skupině (šikana), aktivní naslouchání, pravdivost, důvěryhodnost, tolerance k menšinám a jiným názorům (rasismus, extremismus,...), rizikové skupiny, sekty, kriminalita, vyrovnání se s neúspěchem, obrana před manipulací, postoje k návykovým látkám (drogy), právní aspekty rizikových projevů chování, právní vědomí, sexuální výchova, komunikativní dovednosti, řešení konfliktů, schopnost klást otázky, vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“, práce v kolektivu, vzájemná pomoc, pozitivní citové naladění, řešení stresu, životospráva, osobní a duševní hygiena, zdravý životní styl, schopnost vyhledat pomoc.

Preventivní témata jsou začleněná do výuky.

b) mimoškolní vyučování

Všechny prostory pro pohyb žáků jsou o přestávkách pod pedagogickým dozorem, zvláštní pozornost je věnována místům, kde může nejpravděpodobněji dojít k šikanování a jinému patologickému chování.

V třídnických hodinách se snažíme posilovat důvěru mezi žáky a pedagogy, rozvíjet komunikaci a vzájemnou důvěru, řešit aktuální otázky, rozvíjet pozitivní interakci mezi žáky a sledovat vztahy ve třídě, chceme žáky pozitivně motivovat k životu jako takovému, ke vzdělání i přátelským mezilidským vztahům.

Třídnické hodiny probíhají od 5. do 9. ročníku 1x měsíčně, dle potřeby kolektivu i častěji.

Navrhovaná témata pro práci třídních učitelů a aktivity pro TH jsou na školním serveru i u ŠMP.

Žáci se podílejí na vydávání školního časopisu Postřeh. Do školního časopisu pravidelně zařazovat poutavě zpracované články zaměřené na prevenci rizikového chování.

Spolupracujeme se školní družinou, s oběma našimi mateřskými školami.

c) zájmové útvary

Snažíme se žákům nabízet množství zájmových útvarů a ukázat jim, jak vhodně trávit volný čas.

Nabídka kroužků na naší škole je jak na 2. stupni, tak na obou 1. stupních.

Žáci docházejí pravidelně na tréninky ve svých klubech – fotbal, florbal, odbíjená, tenis, oddíl plavání.

Další nabídka volnočasových aktivit je vytvářena v SVČV Spektrum.

d) jednorázové akce

- besedy, soutěže, vycházky, exkurze, kulturní a sportovní akce
 - besedy s Policií ČR a Městskou policií v Prostějově, s Hasičským sborem v Prostějově
 - spolupráce s IRIS, spolupráce s knihovnou
 - besedy na téma HIV, HPV
 - hudební pořady – prevence zneužívání návykových látek, rasismu,....
 - Vánoční jarmark (spolupráce třídního kolektivu, TU i rodičů)

e) preventivní programy pro školní rok 2021/2022

- školní projektové dny prevence – každoročně 2 dny: před Vánocemi 2021, 2 dny v květnu 2022 – na různé úrovni se zapojují všichni žáci školy
- Den bezpečnosti - jednou ročně den věnovaný bezpečnostní prevenci a postupům při krizových situacích (návky krizových postupů, krizové komunikace, první pomoci apod.) – říjen/listopad 2021
- projektové vyučování (Den Země, Přírodovědné, Olympijský den) – duben/květen/červen 2022
- spolupráce s KAM – 1. část PP v 1. pololetí 2021, 2. část PP v 2. pololetí 2022 (PP pro 1. stupeň, např. Jsme tým, Mít se spolu fajn, Skrytá nebezpečí internetu aj.)
- spolupráce s KAM – 2. pololetí 2022 (PP pro 2. stupeň, např. Prevence viru HPV, Kouření – slepá ulička)
- spolupráce s Policií ČR – kyberkriminalita – květen 2022 (pro 8. ročník)

f) pobytové akce

- „Motýlí výlety“ – adaptační kurz s tematikou zdravý životní styl pro žáky 6. ročníku (spojené s prevencí rizikového chování, s posilováním komunikačních dovedností, stmelování kolektivu) – 21.- 23.9., 29.9.- 1.10., 5.- 2.10. 2021 – Ostružná
- LVVZ – lyžařský kurz pro žáky 7. ročníku (týmová spolupráce, rozvoj osobnosti, řešení náročných situací) 2022
- školní výlety – třídní učitelé (komunikace, kolektiv, vztahová pravidla, bezpečnost v silničním provozu, cestování v dopravních prostředcích, zdravý životní styl) – červen 2022
- Osvětím – od r. 2013/2014 pro 9. ročník (rasismus, antisemitismus, xenofobie, holocaust.....) – květen 2022
- Praha – pro 8. ročníky (projektové vyučování, komunikace, kolektiv, týmová spolupráce...) – červen 2022

Školní a třídní prostředí je vzájemně propojeno ať už z hlediska výukového, či organizačního. Žáci se pravidelně podílejí na výzdobě školy, třídy a na prezentaci školy. Škola si váží toho, že ji žáci prezentují, oceňuje je pochvalami a věcnými dary.

11. Informační systém

1. Informace o ŠMP – konzultace a kontakt (žakovská knížka, kabinet, webová stránka školy - PPŠ, nástěnka), obsah práce (webová stránka školy – PPŠ, ŠPP).
2. Pedagogický sbor – pedagogické porady, školní server (Prevence RCH – ŠMP), e-maily od ŠMP, individuálně, školení pedagogů.
3. Žáci – školní řád, PPŠ, webové stránky, žakovská rada, třídnické hodiny, schránka důvěry u kanceláře školy.
4. Rodiče – třídní schůzky, KPŠ, webové stránky školy, konzultace,
 - zabezpečit informovanost rodičů o postojích školy k preventivní strategii a o možnostech intervence v případě nějakého provinění či problému ze strany jejich dítěte,
 - seznámit žáky a rodiče s pravidly omlouvání absence dle ŠŘ a důsledně dbát na dodržování
 - všechny akce na webových stránkách školy,
 - možnost obrátit se na školu prostřednictvím e-schránky na webových stránkách školy.

12. Organizační opatření

1. Konzultační hodiny metodika prevence rizikového chování byly zapsány žákům do žakovských knížek, jsou vyvěšeny na nástěnce ve sborovně i na dveřích kabinetu metodika prevence, rovněž jsou zveřejněny na školním webu.
2. Schránka důvěry umístěna v prvním patře vedle kanceláře školy. Propagovat schránku důvěry a motivovat k jejímu využití především na třídnických hodinách a na schůzkách žakovské rady. Schránku bude vybírat ŠMP 1x týdně.
3. V případě, že rodiče mají podezření, že je jejich dítěti ubližováno, kontaktují metodičku prevence k osobní schůzce, mají možnost využít e-schránku na webových stránkách školy (zabezpečena heslem, informace budou řešeny odborně a bezpečně), popř. možno využít projekt Nenech to být (viz webové stránky školy).
4. Nástěnka k prevenci rizikového chování je umístěna ve druhém patře naproti kabinetu ŠMP. Došlo k rozšíření počtu tematických nástěnek (celkem 3). Součástí nástěnek jsou důležitá telefonní čísla a webové stránky, informace o negativních jevech, články a fotografie z „motýlích výletů“ a projektů prevence. Žáci se podílí články a fotografiemi i samotnými úpravami nástěnek.

5. S preventivním programem školy a hodnocením za rok 2020/2021 budou vyučující seznámeni na pedagogické radě 31.8.2021. Následně prostudují a stvrdí svým podpisem.
6. Vyučující mají k dispozici odbornou literaturu, DVD, pracovní listy (server Nástěnka – prevence; kabinet ŠMP).
7. PPŠ je veřejným dokumentem, je umístěn na webových stránkách školy, na všech pracovištích ve sborovně, u ŠMP.

Přílohy MPP:

Hodnocení MPP za rok 2020/2021.

Plán školy „Co dělat, když...“ – co dělat v případě výskytu rizikového chování žáků.

Preventivní program proti šikanování.

Preventivní program školy vypracovala metodička prevence Mgr. Eva Najbrová, schválila ředitelka školy Mgr. Jana Prokopová.

Mgr. Eva Najbrová

metodička prevence

Mgr. Jana Prokopová

ředitelka školy

V Prostějově 1. 9. 2021